ISBN 974-88708-3-9 SWAENGHA BOOKS

ทัศนศิลป-กวีนิพนธ์

VISUAL ART-POEMS BY TANG CHANG

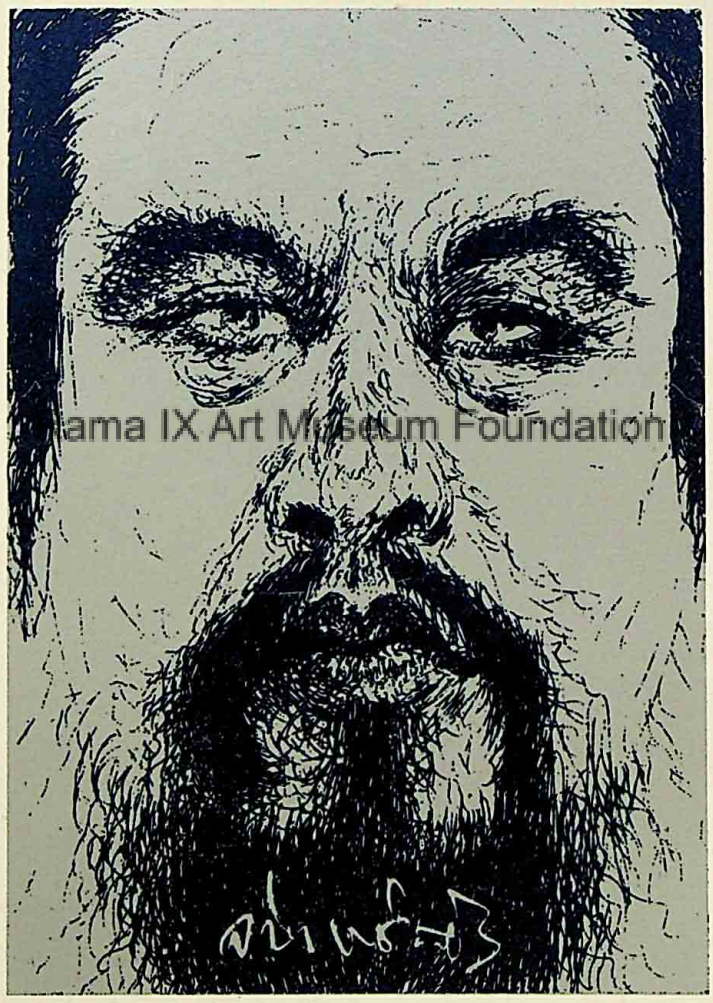

ama IX Art Museum Foundation

N
7560
ท461ท

ตั้ง แต่ง

CON-tempus

Rama IX Art Museum Foundation

มูลนิธิ
หอศิลปะแห่งรัชกาลที่ ๙
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION
เลขที่ 11 ถนนทรัพย์ แขวงสี่พระยา
เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500
Tel. 235-9285-9 Fax. 235-9285

เลขประจำหนังสือ N7560
ท 461 ท
วันลงทะเบียน 9/1/98
เลขทะเบียน 00052

ภาพปก : **SELF-PORTRAIT, 1980.**
จ่าง แซ่ตั้ง
ปากกาลูกลื่นบนกระดาษ
23.5 × 23 ซม.

CON-tempus
THE BANGKOK FINE ART CENTER

Rama IX Art Museum Foundation

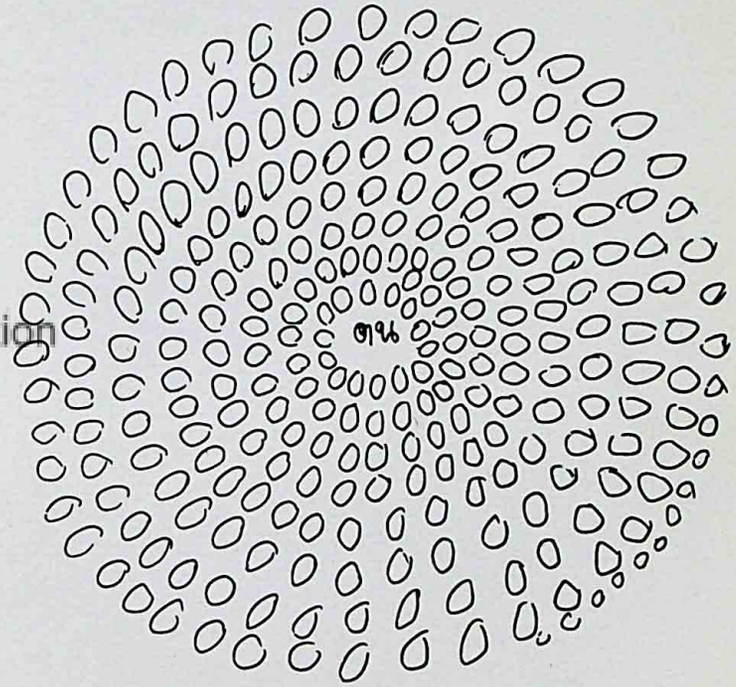

จัดรูปเล่ม : ทิพย์ แซ่ตั้ง
พิสูจน์อักษร : ดวงเนตร เตชะวงศ์ธรรม

Rama IX Art Museum Foundation

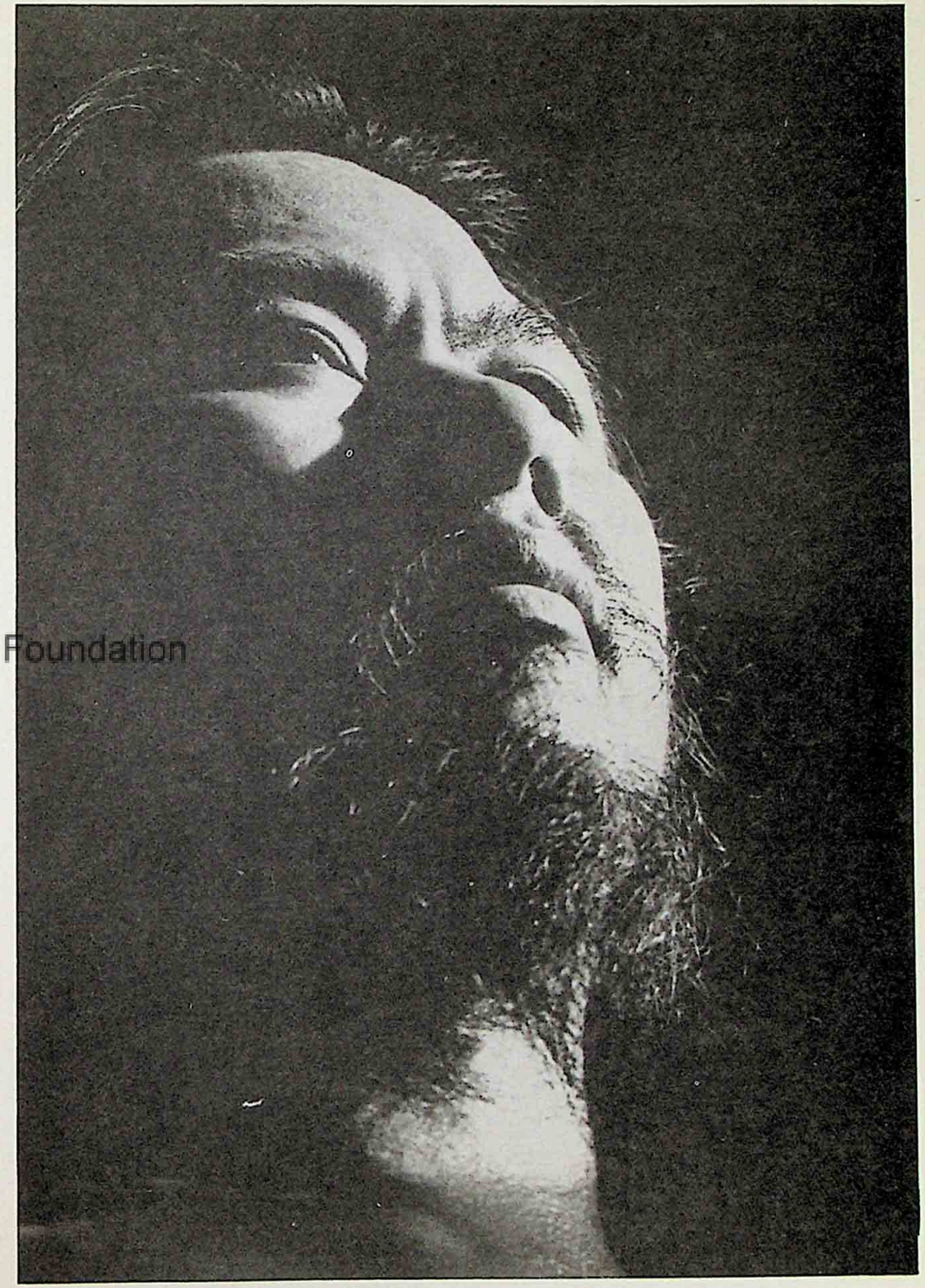

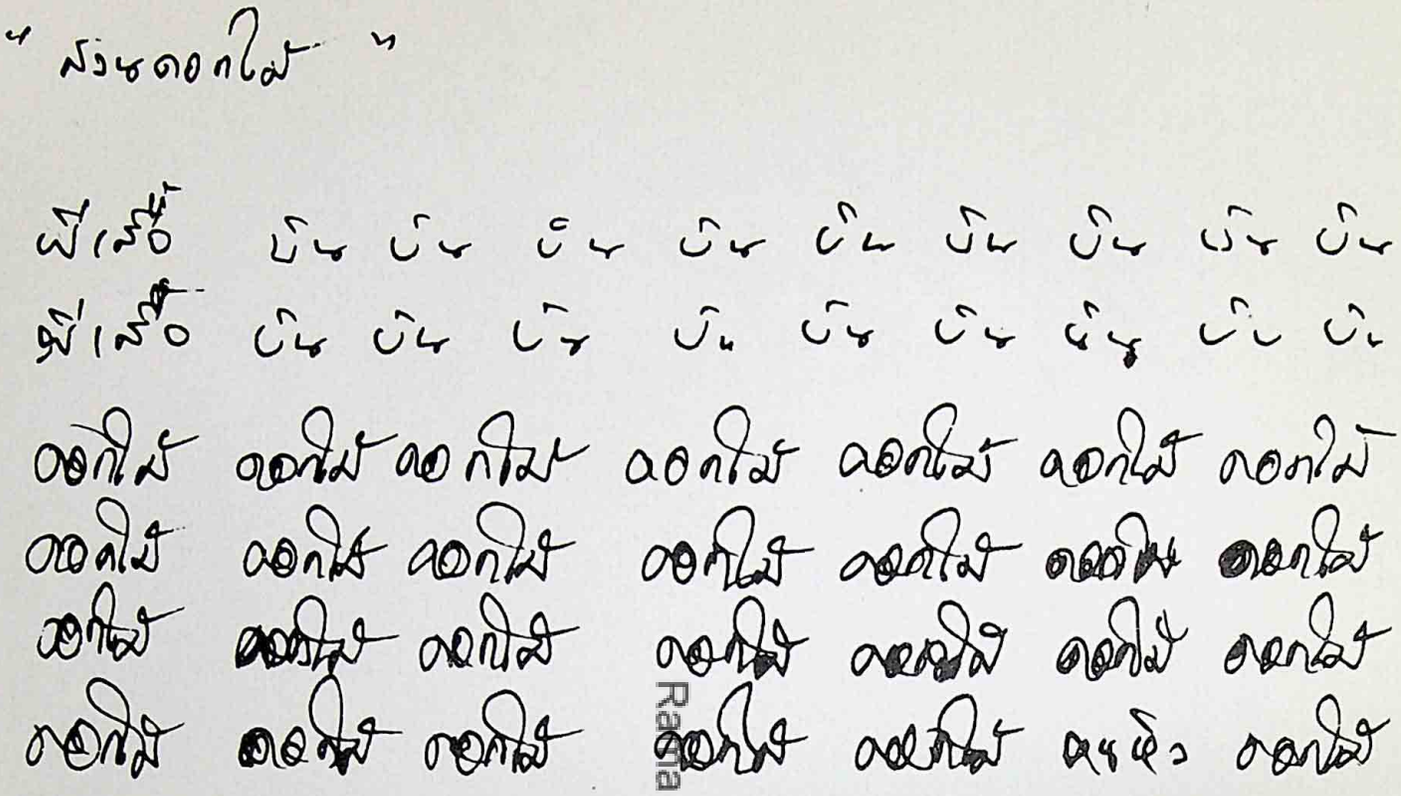

the flower garden

a butterfly flies flies flies flies flies flies flies

a butterfly flies flies flies flies flies flies flies

flower flower flower flower flower flower flower

flower flower flower flower flower flower flower

flower flower flower flower flower flower flower

flower flower flower flower people are hungry flower

Rasia IX Art Museum Foundation

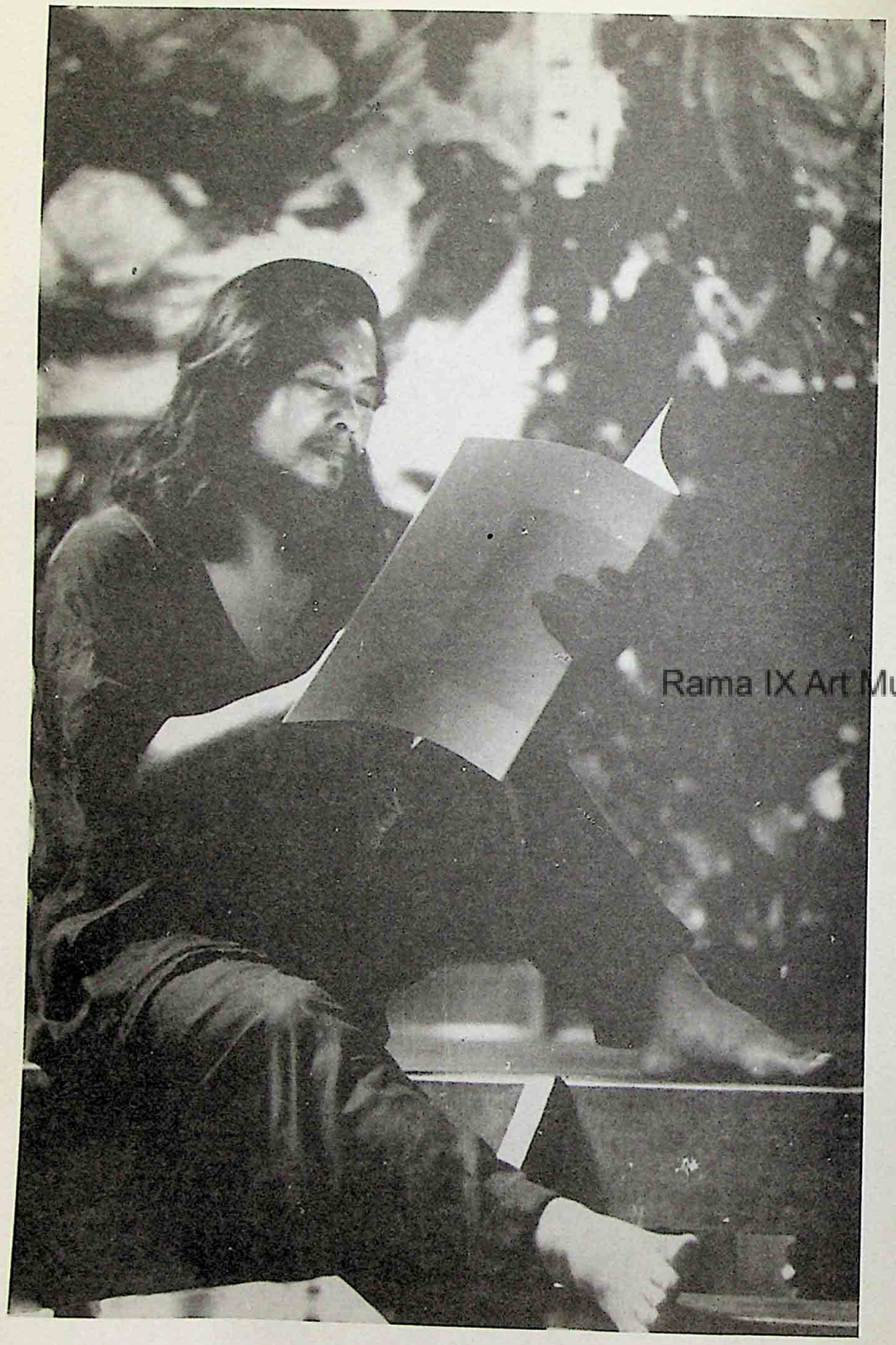

ทัศนศิลป์ - กวีนิพนธ์ : จ่าง แซ่ตั้ง

Rama IX Art Museum Foundation

สำนักพิมพ์แสวงหา

ISBN 974-88708-3-9
SWAENGHA BOOKS
SANGRAYA (THAILAND) PUBLICATION, 1991.

ทัศนศิลป-กวีนิพนธ์

จ่าง แซ่ตั้ง

ทิพย์ แซ่ตั้ง บรรณาธิการ
พิมพ์ครั้งแรก ธันวาคม 2533
เป็นอนุสรณ์ในการฌาปนกิจศพ จ่าง แซ่ตั้ง
พิมพ์ครั้งที่สอง ตุลาคม 2534
พิมพ์โดย สำนักพิมพ์แสวงหา

บริษัท คีตะ กราฟฟิคส์ จำกัด
โทร + แฟกซ์ (662) 3147006
กัณหา แสงรายา ผู้อำนวยการ
เริงวุฒิ มิตรสุริยะ ผู้จัดการ

Rama IX Art Museum Foundation

พิมพ์ที่ บริษัท ธรรมสาร จำกัด
83 ถนนรองเมือง เสาชิงช้า
เขตพระนคร กทม.
โทร. 2210374, 2248207
นายธนู ธรรมาชีวะ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา, 2534

ราคา 70 บาท

จัดจำหน่ายโดย
บริษัท สามัคคีสาส์น จำกัด
71/13-19 ถ.เทศบาลสาย 2 แขวงวัดกัลยาณ์
เขตธนบุรี กทม. 10600
โทร. 466-0519 แฟกซ์ 465-1391

สารบัญ

เขียนถึงตัวเอง ๑๓
จ่าง แซ่ตั้ง...พูด ๑๗
การแสดงศิลปะ - วรรณกรรม ๒๕
งานเพื่อสังคมและความเคลื่อนไหว ๒๗
ผลงานวรรณกรรม ๓๑
ผู้สร้างศิลปกรรม - วรรณกรรม ๓๓
ศิลปะบริสุทธิ์ ๓๕
กาลใหม่ ๓๙
ปัจจุบัน ๔๑
ผลงานศิลปกรรมที่เกิดขึ้นจากการเจริญธรรม ๔๒
นำรูปความคิดปัญญามาสร้างงานศิลปกรรม ๔๕
ปัญหาศิลปะ ๕๑
อิสระที่จะสร้าง ๕๕
ศึกษา - สร้างสรรค์ ๕๗
รักษา สร้างสรรค์ ทำลาย ๕๙
เนื้อหา ๖๑
บันทึกเกี่ยวกับศิลปกรรม "เล็กน้อย" ๖๒
อ่านรู้ ๖๓
กวีนิพนธ์ : บทกวีรูปธรรม - บทกวีนามธรรม ๖๕

Rama IX Art Museum Foundation

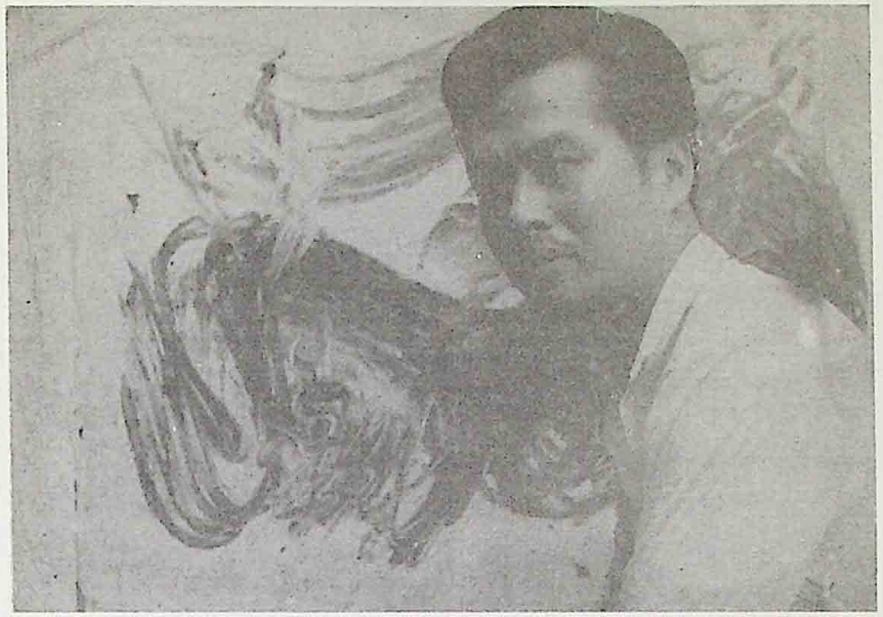

ฉันจำได้ว่าตอนเจ้าขวบ ฉันรู้เรื่องว่า บ้านเกิดของฉันอยู่ที่ตลาดสมเด็จ ฝั่งธนบุรี ตอนนั้นฉันถูกเกณฑ์เรียนหนังสือที่โรงเรียนเทศบาลสอง วัดพิชัยญาติ เรียนชั้นมูลสอบได้ที่สี่ ก็ซื้อหนังสือ "ลูกกบ" เรียนได้ไม่เท่าไร สงครามก็เกิดขึ้น จนเดี๋ยวนี้ อายุสามสิบหกขวบ (ปีจอ) มีเมียหนึ่ง มีลูกชายสี่ ลูกสาวสอง* ฉันก็ยังไม่เคยได้เข้าโรงเรียนอีก เมื่อสี่ห้าปีที่แล้วก็ยังไม่มีโอกาสพูดภาษาไทยได้ชัด ได้เข้าใจ เมื่อฉันพูดภาษาไทยทุกครั้ง คนอื่นอื่นฟังแล้วก็ว่าฉันพูดไม่รู้เรื่อง สามสี่ปีมานี้ก็เลยพยายามหัดพูดหัดเขียนหนังสือไทย เพื่อให้ตนเองมีโอกาสจะได้ดีขึ้นบ้าง และก็เป็นเรื่องโชคดีของหนังสือที่ฉันเขียน มีผู้หวังดีให้ความช่วยเหลือจัดพิมพ์ให้ ฉันดีใจ สิ่งที่ฉันเขียนนั้น ผู้อื่นได้มีโอกาสร่วมกันศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ร่วมกัน เพื่อให้ฉันได้มีโอกาสพูดภาษาไทย และเขียนหนังสือไทยให้ได้ดีขึ้น

สำหรับส่วนใหญ่ของชีวิตช่วงหลังยี่สิบหกปี ฉันมักจะหมกมุ่นอยู่กับการสร้างภาพเขียน เพื่อหวังให้มีปัญญาภูมิรู้เพิ่มขึ้น เพื่อให้ตัวเองเข้มแข็งขึ้นมาบ้าง และก็ได้มีโอกาสแบ่งกันศึกษาร่วมกัน บางคนว่าฉันได้มีโอกาสเป็นผู้ใหญ่ให้ผู้อื่นบ้าง ฉันก็ว่ามันยังน้อยเกินไป เมื่อฉันคิดถึงแม่น้ำเจ้าพระยา ทะเล และนักปราชญ์ในอดีตและปัจจุบันและสิ่งอื่นอื่นในโลกให้แก่เรานั้น มันมากเหลือคณาที่จะนับ เป็นคุณธรรมอันยิ่งใหญ่ และเป็นโชคของฉันและคนอื่นอื่นร่วมกัน ฉะนั้นฉันจึงคิดและกล้าที่จะพยายามดิ้นรนทำในสิ่งที่เห็นว่าดีว่าสมควร โดยอยู่ในที่ตั้งไม่เบียดเบียนกัน ให้อยู่ในที่ตั้งเพื่อความหวังดีต่อกัน เท่าที่ความสามารถของฉันจะทำได้ เพื่อความทรงจำที่ดีร่วมกัน ฉันคิดว่าเราทุกคนมาร่วมกัน ช่วยกันคนละนิดคนละหน่อย ทุกสิ่งทุกอย่างก็เป็นไปในทางที่ดี

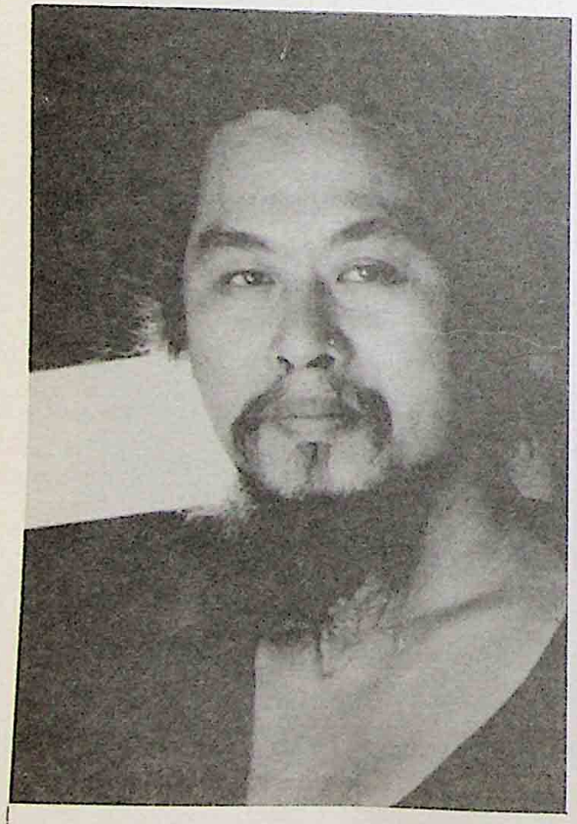

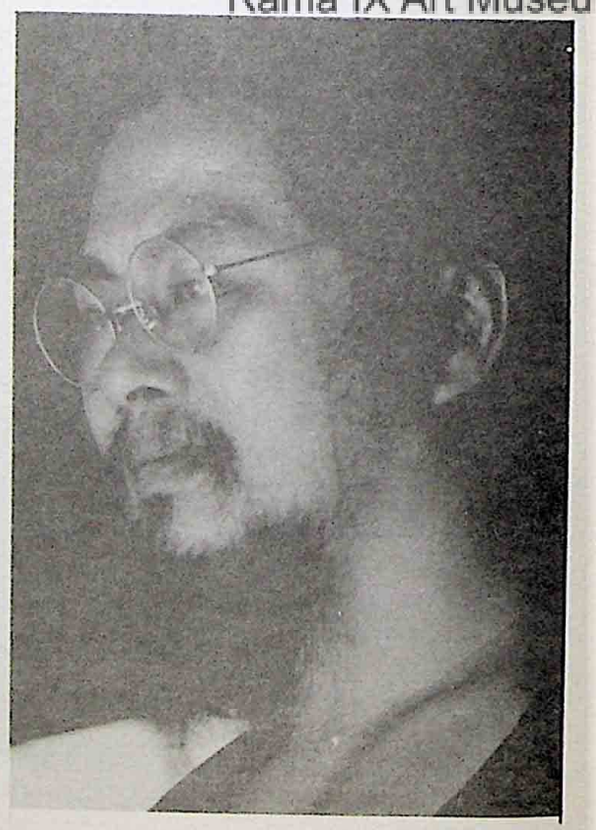

Rama IX Art Museum Foundation

ฉันเคยคิดถึงเสมอถึงข้อเขียนของฉันเอง

บท "นั่งก่อกองไม้"

เด็กคนนั้น
นั่งก่อกองไม้
ให้เป็นเมือง
ตั้งแต่เช้า
ถึงกลางวัน
จนถึงเย็น

แล้วความมืดก็มา
ยืนหัวเราะชอบใจ
เด็กคนนั้นก็บอกว่า
เมื่อกลางวันความสว่าง
ก็มายืนหัวเราะเหมือนเธอ
แล้วก็จากไป

เมื่อถึงรุ่งอรุณแล้ว
เธอก็ต้องจากไปเช่นกัน
แล้วพบกันใหม่
ทุกค่ำคืน.

ฉันคิดว่าความหวังในทางที่ไม่ดีนั้น ไม่มีประโยชน์อันใดที่จะมีสำหรับความทรงจำ ความหวังที่ดีต่อกันต่างหากที่เป็นความทรงจำที่สดชื่นเสมอ เป็นความทรงจำที่ดีอันยาวนาน สำหรับ "ความมืด" หรือ "ความสว่าง" นั้นก็ยังดีกว่าคนอย่างเราอีกมาก ที่ยังมีโอกาสไปแล้วก็กลับคืนมา ทุกวันวัน ทุกค่ำคืน คนอย่างเราเมื่อตายดับจากไปแล้ว ก็อย่าได้หวังมันจะกลับคืนมาอีก ฉะนั้นฉันจึงหวังมีเพียงความทรงจำที่ดีเท่านั้น ที่ยังเหลือไว้ให้ฉันได้บ้าง เมื่อฉันมีโอกาสจะช่วยอะไรกับทุกคนได้บ้าง ก็ขอให้ฉันได้มีโอกาสนั้นด้วย ●

จ่าง แซ่ตั้ง
บ้านสวน ธนบุรี
๒๕๑๒

---

๑. *ปัจจุบันมีลูกชายสี่ ลูกสาวสาม*

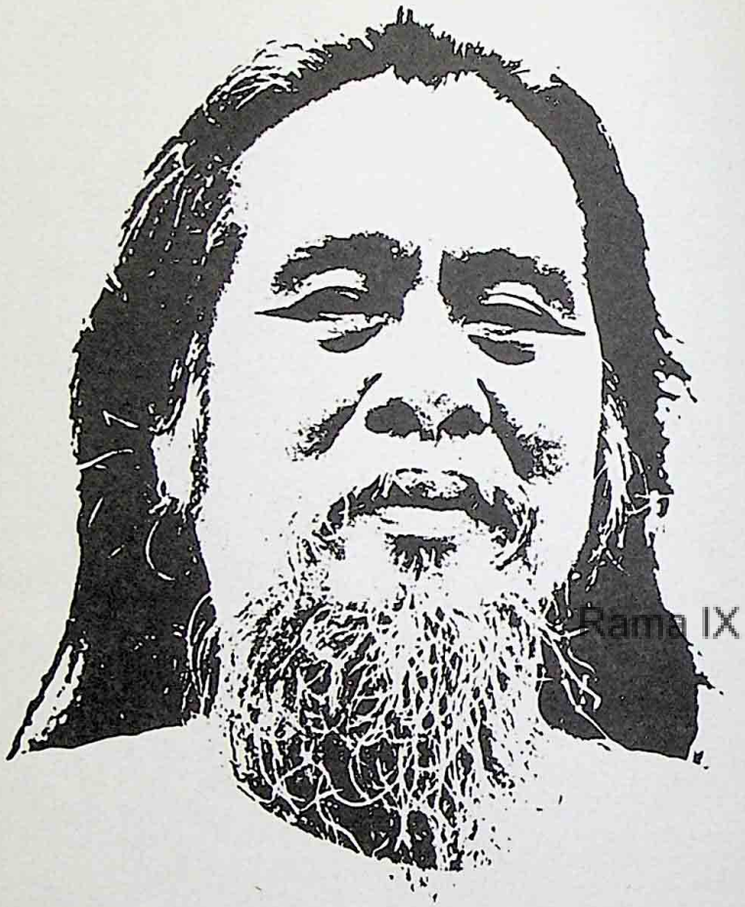

Rama IX Art Museum Foundation

จ่าง แซ่ตั้ง...พูด

"...เมื่อเราเกิดเป็นคนมา ถ้ายังใฝ่ต่ำอยู่ ใฝ่ความเสื่อมอยู่ แล้วความเป็นคน ความเป็นมนุษย์ จะมีคุณค่าได้อย่างไร การมุ่งสร้างสรรค์สู่อารยธรรมเท่านั้น มนุษย์จึงจะมีคุณค่า ฉะนั้น ฉันก็มีอยู่ทางเดียวเท่านั้นของชีวิต ที่จะต้องสร้างสรรค์งานศิลปะ วรรณกรรม..."

"...ตลอดมาห้าปีฉันก็เลยทำลายศรัทธาของตัวเองที่คนอื่นมีต่อฉันมาตลอด เพื่อไม่ให้เกิดความแบกหนัก..."

"...หลายคนแบกหนักในวัตถุ มีความต้องการในอำนาจวัตถุ ความอยากราคะไม่สิ้นสุด ฉะนั้นจิตใจย่อมทำเกินเลย กลายเป็นการเบียดเบียน กระทั่งกดขี่ข่มเหงขูดรีด เอารัดเอาเปรียบ เพราะเกิดจากทะยานความอยากในวัตถุต้องการ ก็เลยเกิดบ้าอำนาจ กดขี่ขูดรีดเข่นฆ่าคน อวดอ้างลัทธิซึ่งเราก็ประจักษ์มาแล้วทั้งในอดีตและปัจจุบัน..."

"...คนไทยฆ่าคนไทยมิใช่ของดี สันติเฉพาะตนง่าย แต่ส่วนรวมยาก ทุกคนในประเทศต้องร่วมกันสันติจึงจะเกิดขึ้นได้..."

"...ลัทธิใดไม่คำนึง ดูตรงที่ว่ามีคุณธรรมหรือเป็นมิจฉาทิฏฐิ ทั้งซ้าย ขวา ได้ทั้งนั้น..."

"...เราต้องถือว่า เรื่องเหล่านี้เป็นวิทยาทาน เป็นเรื่องที่เราจะต้องช่วยกันในเรื่องของสวัสดิภาพของชุมชน ของมนุษย์ในโลกเรา หรืออีกด้านหนึ่งคือ สันติภาพที่เราสนใจ สิ่งใดที่เราทำแล้วเป็นสันติ เป็นความดีงาม ฉันว่าเราต้องช่วยกันทำ..."

"...ประเทศ ๆ หนึ่งถ้าไม่มีจิตรกรรมหรือวรรณกรรมปัจจุบัน เท่ากับประเทศนั้นปัจจุบันมันเน่าไป ชาวโลกเห็นก็บอกพวกนี้ไม่มีของดี ของที่เป็นปัญญาในปัจจุบัน เราเห็นใช่มั้ยว่ามีแต่ของโบราณ ๆ ขายแต่คนตายน่ะ แต่ไอ้คนเป็นมันจะฆ่าให้ตาย..."

"...อย่างหอศิลป์ที่อยู่ในชุมชนนี้ ถ้าชุมชนเขาฉลาด เขาต้องถือว่านี่เป็นศักดิ์ศรีของชุมชน แต่เขากลับหาว่าไอ้นี่คอมมิวนิสต์ ไอ้นี่บ้าอะไรไม่รู้...เขามองอย่างนี้ กิน ขี้ ปี้ นอน กดขี่ ข่มเหง คดโกง ปล้นฆ่า บ้าอำนาจ มันทำให้เรามองไม่เห็นว่าความเป็นมนุษย์อยู่ตรงไหน ปัญญามนุษย์มีค่าตรงไหน..."